SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:990

av Joanna Lewerentz m.fl. (M)

Reformer för ökad sysselsättning och en mer ändamålsenlig arbetsmarknadspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka den lokala arbetslinjen genom förbättrade förutsättningar för ett gott näringslivsklimat, ökad individuell kontakt med arbetssökande samt tydligare krav på aktivering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för staten att överta det fulla försörjningsansvaret för arbetslösa som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen och uppbär aktivitetsstöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka studie- och yrkesvägledningen genom en tydligare arbetsmarknadsanknytning samt att integrera framtids- och karriärplanering i skolans styrdokument och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av yrkesutbildningarnas utformning från gymnasienivå och uppåt i syfte att minska överlappningar och stärka utbildningarnas relevans för arbetsmarknadens behov och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att sänka arbetsgivaravgifterna för att stärka företagens möjligheter att anställa och främja sysselsättningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett starkt samhälle bygger på att människor försörjer sig själva, bidrar till det gemensamma och ges möjlighet att forma sina egna liv. För att Sverige även framöver ska kunna upprätthålla en välfärd av hög kvalitet krävs att fler människor kommer i arbete och att arbetslinjen värnas.

Arbetsmarknadspolitikens främsta uppgift bör vara att skapa förutsättningar för fler jobb genom ett starkt och växande näringsliv. Det är företag som skapar arbetstillfällen, inte myndigheter. Därför behöver politiken fokusera på goda villkor för företagande genom minskat regelkrångel, konkurrenskraftiga skatter och reformer som stärker tillväxten.

Samtidigt står den svenska arbetsmarknaden inför betydande utmaningar. En allt större andel av de arbetssökande har svag konkurrenskraft på arbetsmarknaden till följd av exempelvis bristande utbildning, otillräckliga språkkunskaper eller andra hinder för etablering. Det ställer krav på en arbetsmarknadspolitik som stärker individens kompetens och ökar möjligheterna att få ett jobb.

Flera kommuner har under lång tid utvecklat framgångsrika arbetssätt för att få fler människor i egen försörjning. Erfarenheterna visar att ett gott näringslivsklimat, nära samverkan med lokala arbetsgivare, personlig kontakt med den arbetssökande och tydliga aktivitetskrav är faktorer som bidrar till bättre resultat. Regeringen bör därför analysera hur dessa framgångsfaktorer bättre kan tas till vara i den nationella arbetsmarknadspolitiken.

För att arbetslinjen ska fungera krävs också tydliga ansvarsförhållanden. När staten ansvarar för arbetsmarknadspolitiken bör staten även bära det ekonomiska ansvaret för personer som deltar i statliga arbetsmarknadspolitiska insatser. Ett samlat statligt försörjningsansvar för arbetssökande som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen skulle tydliggöra denna ansvarsfördelning, minska den administrativa belastningen för kommunerna och bidra till ett mer sammanhållet bidragssystem.

Kopplingen mellan utbildningssystemet och arbetsmarknadens behov måste samtidigt stärkas. Många arbetsgivare vittnar om omfattande kompetensbrist medan alltför många unga lämnar utbildningssystemet utan den kompetens som efterfrågas. Studie- och yrkesvägledningen bör därför i högre grad utgå från arbetsmarknadens behov och ge elever bättre förutsättningar att fatta välgrundade beslut om framtida studier och yrkesval. Även kunskap om arbetsmarknaden, möjligheter till

vidareutbildning och långsiktig framtidsplanering bör ges större utrymme i skolans verksamhet.

Det finns dessutom anledning att se över yrkesutbildningarnas utformning och dimensionering. Utbildningsutbudet bör i högre grad motsvara arbetsmarknadens efterfrågan och onödiga överlappningar mellan olika utbildningsvägar bör motverkas. En sådan översyn skulle kunna bidra till effektivare utbildningsinsatser och stärka matchningen mellan utbildning och arbete.

Slutligen är det avgörande att företag ges bättre förutsättningar att anställa. Arbetsgivaravgifterna utgör en betydande kostnad för många företag och kan utgöra ett hinder för nyanställningar, särskilt i mindre och växande företag. Sänkta arbetsgivaravgifter skulle förbättra företagens konkurrenskraft, stärka sysselsättningen och bidra till att fler människor får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden.

Joanna Lewerentz (M)

Kristina Axén Olin (M)

Carl Nordblom (M)

Erik Ottoson (M)

Lotta Högström (M)

Maria Stockhaus (M)

Merit Frost Lindberg (M)

Mårten Blix (M)